

Wpływ więzi rodzinnych na funkcjonowanie rodziny cz.2

Wstęp

W poprzedniej części rozpoczęliśmy rozważania na temat znaczenia więzi dla funkcjonowania współczesnych rodzin. Analizując różnorodne definicje można przyjąć, że więzi rodzinne to silne emocjonalne powiązania oparte na tradycji, zasadach, wartościach, przekazywanych z pokolenia na pokolenie. W literaturze przedmiotu spotkamy wiele typologii więzi (pisali o nich m. in. J. Brągiel, E. Marynowicz-Hetka, S. Kawula, Z. Tyszka), niektóre z nich pojawiają się już na poziomie definiowania samego pojęcia rodziny. I tak Wincenty Okoń postrzega rodzinę jako małą grupę społeczną składającą się z rodziców, ich dzieci i krewnych; rodziców łączy więź małżeńska; rodziców z dziećmi więź rodzicielska, stanowiąca podstawę wychowania rodzinnego jak również więź formalna określająca obowiązki rodziców i dzieci względem siebie [W. Okoń 2017, s. 355]. W definicji rodziny, Okoń wskazuje trzy rodzaje więzi: małżeńską, rodzicielską, formalną natomiast według Mieczysława Łobockiego i Anthonego Giddens'a podstawowe więzi w rodzinie to więzi krwi, małżeństwa i adopcji [M. Łobocki 2008, s.310, A. Giddens 2007, s.732]. Urszula Gałęska definiując rodzinę jako naturalną grupę społeczną złożoną z osób, połączonych silną więzią interesobniczą zwraca uwagę na jeszcze inny rodzaj więzi [U. Gałęska 2015, s. 28]. Przytoczone definicje i różnorodne ujęcie w nich więzi, świadczą o złożoności problemu.

Typologia więzi w rodzinie w ujęciu Ewy Budzyńskiej

Jedną z interesujących typologii więzi w rodzinie przedstawia Ewa Budzyńska, która prezentuje więzi w kontekście dwukierunkowej relacji pomiędzy poszczególnymi członkami rodziny:

- więź prawna — rozumiana jako obowiązki i prawa wynikające z zawartego małżeństwa, formalno-prawnych więzów rodzicielskich, zgodnie z obowiązującym w danym kraju prawem rodzinnym;
- więź biologiczna — w znaczeniu obiektywnie stwierdzonego (np. w testach genetycznych) lub domniemanego, czyli subiektywnie uznawanego pokrewieństwa;
- więź rzeczowa — w znaczeniu osobistego wypełniania bądź delegowania na inne osoby (z rodziny lub spoza niej) obowiązków wynikających z roli społecznej bądź funkcji rodziny;
- więź materialna — obejmująca realizację potrzeb materialnych i konsumpcyjnych

w rodzinie;

- więź kooperacyjna— oznaczającej współdziałanie i/lub komplementarność w wypełnianiu zadań;
- więź komunikacyjna — obejmująca różne formy komunikacji bezpośredniej lub/i pośredniej, „twarz w twarz” bądź z wykorzystaniem mediów, werbalnej i niewerbalnej;
- więź emocjonalna (intymna) — obejmująca przywiązanie, wzajemną miłość, a w szczególnych przypadkach (w małżeństwie) pożycie seksualne;
- więź religijna— oznaczająca podobieństwa lub różnice w religii/wyznaniu, w postawach religijnych;
- więź aksjologiczna — obejmująca podobieństwa (i/lub różnice) w wartościach;
- więź auksyliarna — obejmująca udzielanie i/lub otrzymywanie międzyosobowego/międzygeneracyjnego wsparcia [E. Budzyńska, 2015, s.51-52].

Występowanie więzi w rodzinie można analizować w różnych wymiarach: całościowym, parcjalnym (dotyczącym nasilenia poszczególnych więzi), sektorowym (polegającym na wskazaniu, które więzi są odrzucone i dlaczego?).

Zakończenie

Analiza występowania więzi w rodzinie może pomóc w określeniu jej siły, stabilności, może również wskazać przyczyny jej kryzysu.

Wraz ze zmianami społecznymi przeobraża się rodzina, w której jedne więzi zanikają i pojawiają się nowe.

dr Katarzyna Delikowska – Prezes Fundacji Amicus Cordis, wieloletni wykładowca i szkoleniowiec

Bibliografia:

- Budzyńska E. (2015). *Rodzinne więzi: dane, zadane, odrzucone? Socjologiczne refleksje nad przemianami rodziny współczesnej*. [W]: U. Swadźba, B. Pactwa, M. Żak (red.), "Praca - więź - integracja: wyzwania w życiu jednostki i społeczeństwa: monografia poświęcona pamięci prof. zw. dr. hab. Władysława Jachera. T. 2, Wartości i więzi społeczne" (S. 47-59). Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
- Gałęska U. (2015), *Przeobrażenia więzi rodzinno-społecznych w rodzinie XXI wieku*. Wychowanie w Rodzinie t.: XI (1/2015) s. 27-41.
- Giddens A. (2007). *Socjologia*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Okoń W.(2017), *Nowy Słownik Pedagogiczny*, Warszawa: Żak Wydawnictwo Akademickie.
- Łobocki M. (2008) *Teoria wychowania*. Kraków, Wydawnictwo Impuls.